

Ons nummer: R25.000019

Raadsvoorstel gemeente Súdwest-Fryslân

Behandelend team : Ruimtelijke Ontwikkeling
Portefeuillehouder : Michel Rietman
Raadscommissie : Doarp, Stêd en Omkriten
Raadscommissie : 15 april 2025
Raadsvergadering : 8 mei 2025

Onderwerp : Planologische instemming Opvanglocatie voor vluchtelingen Harinxmaland

Raadsvoorstel:

Planologisch in te stemmen om met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) medewerking te verlenen aan het realiseren van een opvanglocatie voor vluchtelingen in Harinxmaland te Sneek inclusief een ontsluiting aan de Stadsrondweg.

Samenvatting:

In dit voorstel wordt de raad gevraagd om planologische instemming met de ontwikkeling van de nieuw te realiseren opvanglocatie voor vluchtelingen van het COA (Centraal Orgaan opvang asielzoekers) in Harinxmaland. In eerdere voorstellen (juni en november 2023) is medewerking van de raad verkregen m.b.t respectievelijk de instemming met het locatieonderzoek in het zoekgebied in Harinxmaland en de uiteindelijke locatiekeuze van de opvanglocatie in Harinxmaland en uitvoering van de ruimtelijke procedure. De plannen zijn nu verder uitgewerkt en er is een ruimtelijk kader ontwikkeld, bestaande uit een nota van uitgangspunten en een concept beeldkwaliteitsplan. Voor het plan wordt een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) procedure doorlopen. Het college vraagt de raad in te stemmen met de ruimtelijke plannen, waarmee zij de ruimtelijke procedure verder kan behandelen.

Inleiding:

Er zijn veel ontwikkelingen gaande aan de noordkant van Sneek. We hebben de raad en de inwoners hierover middels nieuwsbrieven op de hoogte gehouden. Dit raadsvoorstel ter planologische instemming gaat specifiek over de ontwikkeling van de opvanglocatie voor vluchtelingen in Harinxmaland.

Gemeente Súdwest-Fryslân heeft en voelt de verantwoordelijkheid om mensen op te vangen die uit andere delen van de wereld gevlucht zijn en een veilige plek zoeken. We willen bijdragen aan de opgave die Nederland heeft voor het huisvesten van vluchtelingen en willen hen daarbij stimuleren onderdeel te zijn van onze mienskip. De Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (oftewel de Spreidingswet) stelt een dwingende opgave aan het faciliteren van opvangcapaciteit. Het nieuwe ministerie van Asiel en Migratie roept daarnaast onverminderd gemeenten op om extra opvangcapaciteit voor vluchtelingen te realiseren. Met de nieuwe opvanglocatie kunnen we als gemeente samen met het COA een nieuw duurzaam onderkomen bieden, gericht op actieve en constructieve deelname aan de samenleving. Het college vindt het van belang dat de huidige - als tijdelijk azc opgezette - opvang plaatsmaakt voor nieuwe ontwikkelingen waar de wijk Noorderhoek om vraagt.

In juni 2023 heeft de raad ingestemd met het voorstel om een nieuwe locatie te zoeken voor een opvanglocatie voor vluchtelingen binnen het daarin aangewezen zoekgebied in Harinxmaland. In november 2023 is de locatie ten westen van het Harinxmapark aangewezen om verder uit te werken als locatie voor de opvang van vluchtelingen. Het gaat om een opvanglocatie in beheer van het COA die, anders dan het huidige azc in Noorderhoek, in verschijning en functionele invulling gericht is op integratie en participatie. De opvanglocatie oogt en voelt als een gewone wijk met ruimtelijke

kwaliteit, aansluitend aan een nieuw te ontwikkelen woonomgeving: 'een buurtje in een buurt'. Uiterlijk en functioneel is de opvanglocatie onderdeel van de omliggende omgeving. Het is open gebied met voorzieningen die deel uitmaken van de toekomstige wijk.

Met deze nieuwe opvanglocatie is sprake van een vorm van opvang die sterk gericht is op actieve integratie. Gemeente en COA zorgen er gezamenlijk voor dat zoveel mogelijk in Sneek opgevangen statushouders aan de gemeente Súdwest-Fryslân of omliggende gemeenten voor vervolghuisvesting zijn gekoppeld. Statushouders, maar ook asielzoekers die nog geen verblijfsvergunning hebben, kunnen hierdoor een netwerk opbouwen waar ze ook na toewijzing van een woning in de regio op kunnen voortbouwen. De inrichting van het complex en de beoogde aansluiting met een toekomstige omliggende woonomgeving dragen verder bij aan het constructief werken aan een nieuw participatief bestaan in onze regio. De gehele inrichting, aanwezige diensten, gebouwen en begeleiding zijn gericht op deze filosofie, zoals bijvoorbeeld gemeenschappelijke ruimtes en activiteiten die dienst doen voor activiteiten voor de bewoners van de opvang en voor inwoners van Sneek en omgeving.

Figuur 1 indicatieve opzet plan opvanglocatie COA (bron: Gemeente Súdwest-Fryslân)

Global Goals:

- SDG 1: Geen armoede - tijdige inburgering en participatie voorkomt onnodige armoede onder vluchtelingen in Nederland
- SDG 3: Goede gezondheid en welzijn - de opvanglocatie voorziet in een veilige en gezonde plek voor vluchtelingen waar zij wachten op een permanente woning in de omgeving
- SDG 4: Kwaliteitsonderwijs - onderwijs is een essentieel onderdeel van de participatie en inburgering van statushouders en kansrijke asielzoekers. De opvanglocatie met ROL-functie richt zich op het tijdig en kwalitatief opstarten van dit proces.
- SDG 8: Eerlijk werk en economische groei - op de opvanglocatie worden bewoners voorbereid op een werkzaam leven in Nederland. Aangezien veel statushouders vanuit de opvanglocatie wachten op huisvesting in de regio is het opbouwen van een professioneel netwerk of het starten met een baan al direct van waarde.
- SDG 10: Ongelijkheid verminderen - de opvanglocatie gaat meer op in een normale woonwijk, waarbij gezamenlijke voorzieningen, netwerken en activiteiten wederzijdse kennismaking stimuleren
- SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen - doorstroming op de landelijke AZC's wordt versneld en statushouders en kansrijke asielzoekers komen sneller te wonen in de omgeving waar ze zullen blijven. Daarnaast draagt de opvanglocatie bij aan een flexibele woningvoorraad voor een bredere groep woningzoekenden.
- SDG 16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten - vluchtelingen zijn hun huis en hun land

ontvlucht om een veilig onderkomen elders te vinden. We hebben de plicht vluchtelingen dit veilige onderkomen te bieden. De opvanglocatie werkt daarbij intensief aan arbeidsparticipatie en een grotere interactie tussen vluchtelingen en de bewoners van onze gemeente. Hiermee wordt onder meer de ervaring met elkaar en het gevoel van veiligheid voor omwonenden bevorderd.

SDG 17: Partnerschap om de doelen te bereiken - realisatie van vluchtelingenopvang vergt per definitie nauwe samenwerking met de omgeving, zowel om een situatie te creëren die voor iedereen optimaal werkt als om de buurt en de bewoners van de opvanglocatie met elkaar te verbinden.

Argumenten:

In juni en november 2023 heeft u ingestemd met respectievelijk het onderzoek naar de ontwikkeling van een nieuwe opvanglocatie in Harinxmaland en de uitvoering van de ruimtelijke procedure aan de oostkant van het zoekgebied. Wat nu volgt is de uitwerking van deze ontwikkeling op de locatie. De opvanglocatie is deels ter vervanging van de huidige opvanglocatie van het COA in de wijk Noorderhoek. De nieuw te realiseren opvang heeft echter een andere opzet en een lagere maximale capaciteit (450 i.p.v. 600 bewoners).

De opvanglocatie heeft de opzet en uitstraling van een woonwijk. Het gaat om woonblokken met rijwoningen en daarbij twee dienstgebouwen. In de openbare ruimte is plek voor groen en speelplekken. Het plan is zo bedacht dat het op moment van gebruik voor de bewoners van de opvanglocatie voelt als een woonwijk. Het terrein is dan ook niet afgesloten met een hek, maar is vrijer toegankelijk dan het huidige azc in de Noorderhoek.

Ter hoogte van de locatie komt een nieuwe ontsluiting op de rondweg, die zodanig wordt ingericht dat er maximale doorstroming blijft op de rondweg. Mede op basis van de afstemming met omwonenden wordt voorgesteld het langzaam verkeer (lopen en fietsen) naar de oostkant richting de bestaande rotonde te leiden. Hierbij wordt er rekening mee gehouden dat dit langzaam verkeer zoveel mogelijk via de bestaande hoofdstructuur gaat en een andere route heeft dan het langzaam verkeer van en naar de toekomstige tijdelijke woonbuurt bij de Pim Mulierstraat.

Op het moment dat de opvanglocatie na 15 jaar niet langer nodig is, kan het plan door de manier van inrichten, omgeturnd worden tot een permanente woonwijk. Er is vooraf al ruimte opgenomen voor voorzieningen die voor een opvanglocatie niet nodig zijn, maar bij een reguliere woonbuurt wel. Een voorbeeld hiervan is parkeerruimte direct bij de woningen.

In de bijgevoegde Nota van Uitgangspunten staat omschreven hoe het plan tot stand is gekomen. We hebben een uitgebreid participatieproces doorlopen. Hierbij is zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie integraal advies ingewonnen. Omwonenden zijn in diverse stadia geïnformeerd en gevraagd om advies, zorgen en aandachtspunten met ons te delen. Hierop geven we in het hoofdstuk Participatie verdere toelichting.

Het bijgevoegd conceptbeeldkwaliteitsplan is ontwikkeld om de kwaliteit en uitstraling van de locatie te waarborgen. Op het gebied is op dit moment de Welstandsnota van toepassing, maar het gebied valt onder welstandsgebied Buitengebied wat geen juiste toetsingscriteria biedt voor het plan. Daarom is er een nieuw beeldkwaliteitsplan ontwikkeld. Het concept van dit beeldkwaliteitsplan is bijgevoegd. Onder de Omgevingswet is de welstandsnota geen separaat beleidsstuk meer maar maakt het onderdeel uit van het omgevingsplan. Omdat voor deze ontwikkeling het omgevingsplan niet (direct) gewijzigd wordt, worden de beeldkwaliteitscriteria opgenomen als bijlage in de vergunning.

Hiermee is de opvanglocatie uitgewerkt en vormgegeven conform de voorwaarden die de basis waren voor instemming van de raad in juni en november 2023.

Rol en bevoegdheid:

De ontwikkeling van een opvanglocatie valt onder een maatschappelijke ontwikkeling. In de "Lijst met categorieën van gevallen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit

waarvoor de gemeenteraad adviesrecht heeft” valt de ontwikkeling onder categorie 4, lid 1b. nieuwbouw met een bruto vloeroppervlakte van meer van 1000m². Op de BOPA wordt de uitgebreide voorbereidingsprocedure toegepast.

In het document ‘Lijst met categorieën van gevallen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor de gemeenteraad adviesrecht heeft’ is vastgesteld dat plannen waarmee de raad planologisch heeft ingestemd niet nogmaals hoeven worden voorgelegd. Dit volgt uit artikel 3 ‘*GevalLEN waarbij het adviesrecht niet aan de orde is*’, sub a: *Wanneer de raad in een eerder stadium reeds planologisch heeft ingestemd met een initiatief is het niet nodig het plan nogmaals in het kader van adviesrecht aan de raad voor te leggen*. De bevoegdheid om de BOPA-procedure af te handelen ligt na instemming van de raad bij het college.

Risico’s:

Nadat de raad ermee heeft ingestemd om met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) medewerking te verlenen aan de realisatie van de opvanglocatie zal het ontwerpbesluit ter inzage worden gelegd. De terinzagelegging biedt de mogelijkheid tot bezwaar. Gegrond verklaarde bezwaarschriften kunnen ertoe leiden dat het voorliggende plan wordt aangepast en/of het proces wordt gewijzigd.

Financiën:

Op 23 november 2023 heeft de raad een voorbereidingskrediet van € 195.400,- beschikbaar gesteld voor de gemeentelijke voorbereidingskosten om te komen tot een omgevingsplan voor de opvanglocatie Harinxmaland in Sneek op basis van de toen gespecificeerde voorbereidingskosten. Deze kosten zullen worden gedekt uit de voorgenomen grondverkoop. De gemeente sluit met het COA een koopovereenkomst af.

Juridisch:

Met dit voorstel wordt rekening gehouden met de richtlijnen die de Omgevingswet ons voorschrijft. De opgave om als gemeente te voorzien in opvangcapaciteit ten behoeve van het COA is opgenomen in de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, oftewel de Spreidingswet.

Alternatieven:

1. *De locatie ontwikkelen met een Omgevingsplan-procedure*. Er is sprake van een plan met een tijdelijke situatie waarbij het werken met BOPA-procedures meer voor hand ligt. Een BOPA-procedure is sneller en flexibeler dan wanneer een omgevingsplan meermaals gewijzigd moet worden. In een BOPA-procedure wordt de raad eerder, aan de voorzijde van het proces, betrokken. Hierna kan de procedure sneller worden doorlopen, omdat het college de procedure verder kan afhandelen. We vinden het van belang de planning voor opening van de opvanglocatie eind 2026 als leidend te blijven zien.
2. *De kaders niet vaststellen en de locatie anders ontwikkelen*. Hiervoor zal een nieuw proces moeten worden gestart. De ontwikkeling van een nieuwe locatie kost extra tijd en zal dus tot vertraging leiden. Verder heeft het ontwikkelen van nieuwe plannen ook financiële impact, waarvoor dekking zal moeten worden gevonden.

Participatie en communicatie:

Er is zowel intern als extern breed geparticipeerd. Er zijn inloopbijeenkomsten gehouden voor omwonenden en geïnteresseerden waarin zij konden meedenken over het ontwerp. Het gehele ruimtelijke proces, inclusief de momenten waarop inspraak is gevraagd, is omschreven in bijgaande Nota van Uitgangspunten. Intern zijn expertsessies gehouden waarin aandachtspunten, tips en vereisten zijn meegegeven waarop het voorliggende plan mede is gebaseerd. Na de inloopmomenten voorafgaand aan het raadsbesluit over de uit te werken locatie, zijn er twee inloopmomenten voor omwonenden geweest, te weten op 21 mei en 16 december 2024. Op 16 december 2024 zijn de ruimtelijke plannen aan omwonenden gepresenteerd.

Geïnteresseerden worden op de hoogte gehouden met de nieuwsbrief over de ontwikkelingen in Sneek-Noord. In omliggende wijken in Sneek-noord en in enkele omliggende dorpen zijn de nieuwsbrieven huis aan huis verspreid. In de direct aangrenzende wijken zijn de inwoners per huis-aan-huis bezorgde brief uitgenodigd voor de inloopmomenten. Wanneer het plan gereed is, wordt het ontwerpbesluit 6 weken ter inzage gelegd. Dit besluit wordt ook gepubliceerd.

Gedurende het proces zijn diverse publicaties gedeeld via de gemeentelijke website:
<https://sudwestfryslan.nl/publicaties/opvanglocatie-harinxmaland-sneek>

Tijdens de inloopmomenten is aandacht gevraagd voor de ligging van het uiteindelijke ontwerp, die iets buiten de indicatieve aanwijzing (gestippelde cirkel) van optie 1 (oostelijk deel van het zoekgebied) in het raadsbesluit van 23 november 2023 is getekend. Met het raadsbesluit van 23 november 2023 is besloten om locatieoptie 1 in een ruimtelijke procedure verder uit te werken. In deze procedure is de opgave in het gebied verder geconcretiseerd wat heeft geleid tot een kleine westelijke verschuiving t.o.v. de indicatieve cirkel in het raadsvoorstel. Het plan is nog altijd gelegen tegen het toekomstige Harinxmapark en de rondweg. De ontsluiting voor langzaam verkeer loopt via de rotonde op de rondweg aan de oostkant en haakt aan op de hoofdstructuur voor langzaam verkeer.

Planning en vervolgproces:

Op dit moment schatten we in dat we zomer 2025 het ontwerpbesluit ter inzage kunnen leggen voor een periode van 6 weken. Hierbij wordt rekening gehouden met de schoolvakantie en zal het ontwerpbesluit maximaal 3 weken in de schoolvakantie ter inzage liggen. Het definitieve besluit volgt dan na een beroepstermijn van nog eens 6 weken. Op dat moment is het ruimtelijke deel van de procedure verleend. Rond het einde van dit jaar en het begin van volgend jaar kan dan de omgevingsvergunning voor het bouwen worden ingediend en verleend. Al deze besluiten zijn bevoegdheden van het college van B&W. Na het verlenen van de omgevingsvergunning kunnen de bouwwerkzaamheden starten. Dit zal naar verwachting juni 2026 zijn.

Link(s) naar eerdere besluitvorming of (actieve) informatie:

Raadsbesluit d.d. 22-6-2023: Opvanglocatie voor vluchtelingen Sneek:

<https://sudwestfryslan.raadsinformatie.nl/document/12789611/1#search=%22opvanglocatie%22>

Raadsbesluit d.d. 23-11-2023: Keuze voor de locatie voor vluchtelingenopvang in het zoekgebied Harinxmaland te Sneek:

<https://sudwestfryslan.raadsinformatie.nl/document/13364946/1#search=%22opvanglocatie%22>

Bijlage 1 raadsbesluit 23-11-2023: Locatieonderzoek opvanglocatie voor vluchtelingen - Defacto

<https://sudwestfryslan.raadsinformatie.nl/document/13364947/1#search=%22opvanglocatie%22>

Bijlage(n):

1. Notitie van Uitgangspunten Ontwikkeling Opvanglocatie voor vluchtelingen Harinxmaland, Sneek
2. Beeldkwaliteitsplan Opvanglocatie voor vluchtelingen Harinxmaland, Sneek

Burgemeester en wethouders van Súdwest-Fryslân.

mr. drs. J.A. de Vries , burgemeester.

drs. W.J. Sikkes , waarnemend
gemeentesecretaris.

Raadsbesluit gemeente Súdwest-Fryslân

Onderwerp

Planologische instemming opvanglocatie COA Harinxmaland

Naar aanleiding van het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 maart 2025;

b e s l u i t :

Planologisch in te stemmen om met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) medewerking te verlenen aan het realiseren van een opvanglocatie voor vluchtelingen in Harinxmaland te Sneek inclusief een ontsluiting aan de Stadsrondweg.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering
van 8 mei 2025

mr. drs. J.A. de Vries , voorzitter.

G.W. Stegenga , griffier.